

Segment Obrót i Magazynowanie

W ramach segmentu Obrót i Magazynowanie prowadzona jest sprzedaż gazu ziemnego importowanego oraz wydobywanego ze złóż krajowych, a także magazynowanie gazu.

Segment Obrót i Magazynowanie

W ramach segmentu Obrót i Magazynowanie prowadzona jest sprzedaż gazu ziemnego importowanego oraz wydobywanego ze złóż krajowych, a także magazynowanie gazu w podziemnych magazynach. Wzrost cen sprzedaży gazu o 9,9% w wyniku zatwierdzenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zmiany taryfy dla paliw gazowych z dniem 1 stycznia 2007 roku wpłynął na zwiększenie przychodów ze sprzedaży gazu. Zysk operacyjny segmentu w 2007 roku wyniósł 1,196 mld zł i był prawie pięciokrotnie wyższy niż w roku 2006. Było to spowodowane tak poprawą rentowności sprzedaży gazu, w rezultacie wzrostu cen sprzedaży, jak i zmniejszeniem wolumenu zakupu gazu z importu.

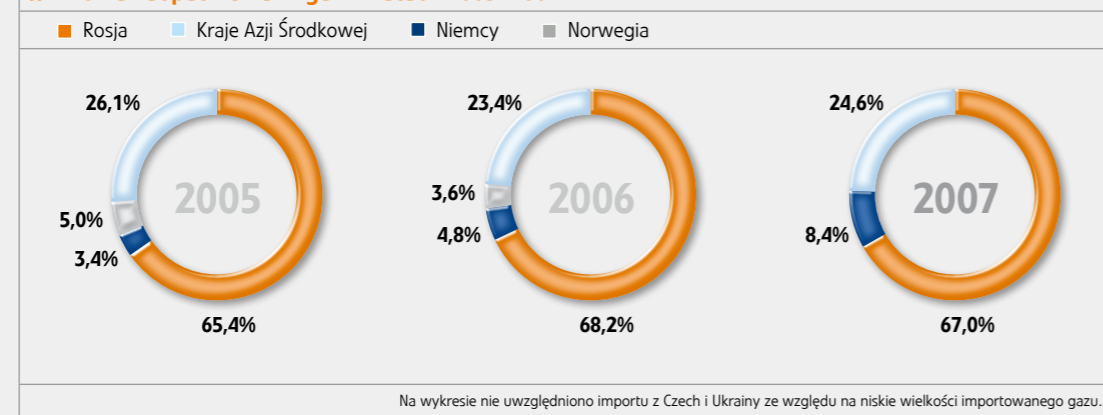
Import

PGNiG jest największym polskim importem gazu z Rosji, w ramach długoterminowego kontraktu, oraz z krajów Azji Środkowej (Turkmenistanu, Uzbekistanu), Niemiec, Ukrainy i Czech. Całkowity import w 2007 roku wyniósł 9,3 mld m³ (10,0 mld m³ w 2006 roku) i zaspokoił 68% zaopatrzenia PGNiG w gaz ziemny.

W roku 2007 PGNiG importowało gaz między innymi na podstawie następujących kontraktów:

- » długoterminowego kontraktu (do 2022 roku) na dostawę gazu rosyjskiego z dnia 25 września 1996 roku zawartego z OOO Gazexport (1 listopada 2006 roku nastąpiła zmiana nazwy na OOO Gazprom Export), zwanego kontraktem jamalskim;
- » umowy na import gazu z dnia 17 sierpnia 2006 roku z VNG-Verbundnetz Gas AG, która wygasa 1 października 2016 roku;

» Źródła zaopatrzenia w gaz w latach 2005–2007

» Wyniki operacyjne segmentu Obrót i Magazynowanie w latach 2005–2007

[mln zł]	2005	2006	2007
	531	259	1 196

- » umowy sprzedaży gazu z dnia 15 września 2004 roku z VNG-Verbundnetz GAS AG/ E.ON Ruhrgas AG obowiązującej do 30 września 2008 roku;
- » umowy sprzedaży gazu ziemnego z dnia 17 listopada 2006 roku z RosUkrEnergo AG wygasającej 1 stycznia 2010 roku z możliwością przedłużenia okresu dostaw na dwa kolejne lata.

W I kwartale 2007 roku PGNiG i DONG Energy A/S podpisały protokół, w którym wyraziły wolę kontynuacji współpracy. W jej ramach zostaną uwzględnione uwarunkowania obowiązujące na europejskich rynkach gazowniczych, a także będą prowadzone projekty infrastrukturalne w obszarze basenu Morza Bałtyckiego, co zapewni bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego. Ponadto PGNiG i Total E&P Norge A/S podpisały warunki ogólne dla sprzedaży gazu. Mają one charakter umowy ramowej i są podstawą do zawierania transakcji na dostawę gazu ziemnego. Dzięki temu PGNiG ma możliwość dostępu do punktów dostaw gazu norweskiego na terenie Europy, co pozwoli na zakup gazu w okresach zwiększonego zapotrzebowania oraz odsprzedaż ewentualnych nadwyżek.

Przesył gazu

W Polsce siecią gazowniczą rozprowadzane są dwa rodzaje gazu, różniące się między sobą składem i parametrami. Są to:

- » gaz wysokometanowy – o nominalnym cieple spalania 34,0 MJ/m³;
- » gaz zaazotowany – o nominalnym cieple spalania 26,0 MJ/m³.

System sieci gazu wysokometanowego umożliwia odbiór gazu z importu, ze złóż znajdujących się w południowej części Polski oraz uzyskanego z gazu zaazotowanego w Oddziale w Odolanowie ze złóż położonych na zachodzie kraju. Z kolei system sieci gazu zaazotowanego umożliwia przesył gazu ze złóż krajowych zlokalizowanych na Niżu Polskim.

Przesył gazu na terenie Polski odbywa się za pośrednictwem OGP GAZ-SYSTEM SA. W roku 2005 PGNiG podpisało z tą spółką wieloletnią umowę leasingu operacyjnego, na podstawie której PGNiG zostało zobowiązane do stopniowego zbywania określonych składników sieci przesyłowej na rzecz OGP GAZ-SYSTEM SA. Umowa ta jest ważna do 2022 roku (oprocentowanie na podstawie stawki 3M WIBOR, powiększonej o marżę).

W lipcu 2007 roku PGNiG podpisało aneks do umowy, na podstawie którego z przedmiotu leasingu z dniem 1 stycznia 2008 roku wyłączono składniki majątkowe o charakterze dystrybucyjnym o łącznej wartości 852 mln zł (zgodnie z przyjętą przez Radę Ministrów *Polityką dla przemysłu gazu ziemnego* z 20 marca 2007 roku, której celem jest usprawnienie funkcjonalności systemu przesyłowego i systemów dystrybucyjnych). W ramach prowadzenia tej polityki niezbędny stał się podział systemu gazowego, obecnie znajdującego się w leasingu, na część przesyłową oraz część dystrybucyjną, a następnie, po wyłączeniu z leasingu majątku o charakterze dystrybucyjnym, przekazanie go do korzystania operatorom systemu dystrybucyjnego.

1 października 2007 roku zostały podpisane dwie kolejne umowy pomiędzy PGNiG a OGP GAZ-SYSTEM SA. Przedmiotem jednej z nich jest świadczenie usług

przesyłu gazu wysokometanowego, łącznie z określeniem warunków dostarczania paliwa gazowego do systemu przesyłowego i odbierania go z systemu przesyłowego. Z kolei druga umowa dotyczy świadczenia usług przesyłu gazu zaazotowanego wraz z określeniem warunków dostarczania i odbierania paliwa gazowego z systemu przesyłowego. Umowy obowiązują do 31 grudnia 2010 roku, a ich wartość wynosi około 5,6 mld zł brutto.

Polska jest ważnym obszarem w tranzycie gazu ziemnego z półwyspu Jamal do Niemiec i innych krajów Europy Zachodniej poprzez gazociąg o łącznej długości ponad 4 tys. km. Polski odcinek gazociągu liczy 682 km, a jego średnica wynosi 1 400 mm. Jego właścicielem jest spółka SGT EuRoPol GAZ, w której PGNiG ma 48% udziałów. Gaz ziemny odbierany jest w dwóch punktach zdawczo-odbiorczych zlokalizowanych we Włocławku i Lwówku Wielkopolskim. W roku 2007, SGT EuRoPol GAZ przesłał prawie 30,8 mld m³ gazu ziemnego.

» Rata odsetkowa oraz rata kapitałowa z tytułu umowy leasingu w latach 2005–2007

[mln zł]	Rata odsetkowa	Rata kapitałowa	
III kw. 05	73	60	133
IV kw. 05	72	59	131
I kw. 06	77	59	136
II kw. 06	69	59	129
III kw. 06	66	57	124
IV kw. 06	56	49	105
I kw. 07	56	50	106
II kw. 07	57	50	107
III kw. 07	59	50	110
IV kw. 07	47	38	85

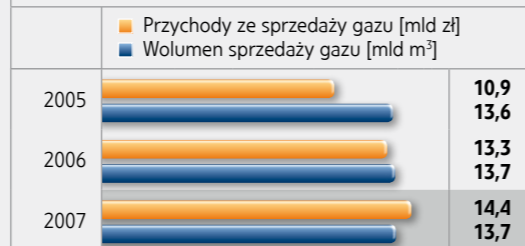
Sprzedaż gazu

W ramach segmentu Obrót i Magazynowanie PGNiG prowadzi sprzedaż gazu wysokometanowego i zaazotowanego wprowadzanego do systemu przesyłowego oraz dystrybucyjnego. Obrót gazem jest regulowany przez prawo energetyczne, a ceny są ustalane na podstawie taryf zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

W roku 2007 całkowity wolumen sprzedaży gazu w przeliczeniu na gaz wysokometanowy wyniósł 13,7 mld m³ i był nieznacznie wyższy niż w 2006 roku. Ze względu na rozprowadzanie dwóch rodzajów gazu funkcjonują dwa systemy przesyłowe powiązane ze sobą instalacją kriogenicznej separacji metanu i azotu, zlokalizowaną w Odolanowie. W roku 2007 do instalacji zatłoczono 1,4 mld m³ gazu zaazotowanego, a po separacji azotu przekazano do systemu 0,9 mld m³ gazu wysokometanowego – odpowiada to poziomowi produkcji z 2006 roku.

W roku 2007 sprzedaż gazu do spółek gazownictwa, odbiorców końcowych oraz Operatorów Systemu Dystrybucyjnego stanowiła 58% sprzedaży gazu ogółem. W wyniku prawnego rozdzielania dystrybucji gazu od działalności handlowej, w połowie roku spółki gazownictwa zostały przekształcone w OSD, a działalność handlowa została zintegrowana w PGNiG. W związku z tym w drugim półroczu spółka prowadziła sprzedaż gazu do odbiorców końcowych, a OSD dokonywali zakupu

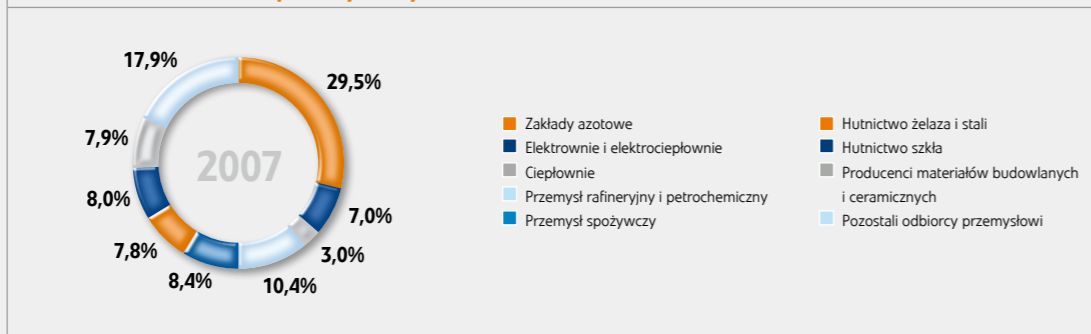
» Wielkość sprzedaży gazu ziemnego w przeliczeniu na gaz wysokometanowy w latach 2005–2007

gazu na własne potrzeby. Głównymi odbiorcami z sieci dystrybucyjnej i przesyłowej były przedsiębiorstwa sektora chemicznego, hutniczego oraz energetycznego, a także odbiorcy domowi. Najliczniejszą grupę stanowili klienci indywidualni – 99,6% odbiorców PGNiG. Ich udział w wolumenie sprzedaży wyniósł 28,1%. Największy udział w sprzedaży gazu ziemnego mieli odbiorcy przemysłowi (60,5%), wśród których dominowały zakłady azotowe oraz firmy rafineryjne i petrochemiczne.

Przyszły wzrost sprzedaży gazu ziemnego będzie związany z rozwojowymi inwestycjami strategicznych odbiorców PGNiG – podmiotów z branży petrochemicznej, budowlanej oraz hutniczej. W roku 2007 nawiązana została współpraca, dzięki której kilku dużych, potencjalnych klientów będzie miało możliwość dostaw paliwa gazowego.

» Struktura odbiorców przemysłowych PGNiG w 2007 roku

Część z nich to spółki reprezentujące branżę energetyczną, planujące wymianę części bloków energetycznych zasilanych węglem kamiennym na bloki gazowe. Pierwsze dostawy gazu ziemnego na potrzeby tych zmodernizowanych elektrowni i elektrociepłowni planowane są na lata 2011–2012. Ponadto PGNiG rozpoczęło rozmowy z dostawcami energii elektrycznej w sprawie wspólnej sprzedaży energii elektrycznej i gazu ziemnego. Na rok 2008 przewidywane jest wypracowanie modelu współpracy oraz podjęcie pierwszych wspólnych inicjatyw implementacyjnych.

Sprzedaż gazu bezpośrednio ze złóż oraz pozostałych produktów wytwarzanych przez Grupę Kapitałową PGNiG odbywa się w ramach segmentu Poszukiwanie i Wydobywanie na zasadach wolnorynkowych, co pozwala na negocjowanie cen indywidualnie z klientem.

Magazynowanie

Spółka jest obecnie właścicielem i eksploatuje sześć podziemnych magazynów gazu o pojemności czynnej 1,66 mld m³, co odpowiada 13,5% rocznego zużycia gazu przez klientów PGNiG. Magazyny zlokalizowane są w różnych strukturach geologicznych (w kawernach solnych – PMG Mogilno, oraz w szcerpanych złożach gazu ziemnego – pozostałe PMG), charakteryzujących się różnymi mocami zatłaczania i odbioru gazu.

Magazyny są obecnie przystosowane do przechowywania jedynie gazu wysokometanowego. Planowane na rok 2009 dwa nowe magazyny – w Daszewie i Bonikowie – będą przechowywały gaz zaazotowany. Umożliwi to optymalizację dostaw gazu ziemnego w podsystemie gazu ziemnego, a także zaspokojenie popytu na gaz zaazotowany na terenach lokalizacji tych magazynów.

Dzięki podziemnym magazynom gazu spółka utrzymuje odpowiedni poziom rezerw na wypadek krótkotrwałych przerw w dostawach gazu, w wyniku awarii lub ograniczeń dostaw surowca. Magazyny dają możliwość wywiązania się z konieczności tworzenia zapasów obowiązkowych przewidzianych w ustawie o zapasach. Posiadanie magazynów zmniejsza ponadto wrażliwość PGNiG na sezonowe zmiany zapotrzebowania gazu (optymalizując łańcuch dostaw gazu ziemnego) oraz na nagłe, krótkotrwałe zmiany popytu odbiorców na gaz ziemny. Co więcej, magazyny zapewniają spółce utrzymanie stałego poziomu wydobycia w ciągu roku – w okresach zmniejszonego zapotrzebowania odbiorców na gaz następuje zatłaczanie gazu do magazynów, a w okresach szczytowego zapotrzebowania (gdy wydobycie ze złóż nie jest w stanie go pokryć) – jego odbiór.

Nazwa magazynu	Rodzaj inwestycji	Pojemność czynna [mld m ³]	Pojemność docelowa [mld m ³]	Rok ukończenia
Wierzchowice	rozbudowa	0,58	1,20	2012
Husów		0,40	0,40	
Mogilno	rozbudowa	0,37	0,44	2012
Strachocina	rozbudowa	0,15	0,33	2012
Swarzów		0,09	0,09	
Brzeźnica		0,07	0,07	
Bonikowo	budowa		0,20	2009
Kosakowo	budowa		0,05	2012
Daszewo	budowa		0,03	2009
Razem		1,66	2,81	

Wykorzystywane obecnie podziemne magazyny zapewniają pokrycie średniego zużycia gazu przez 49 dni, pozwalają także PGNiG na prawidłową realizację zawartych kontraktów na sprzedaż gazu.

PGNiG prowadzi aktywną politykę w zakresie rozbudowy powierzchni magazynowej PMG. W roku 2007 inwestycje na ten cel pochłonęły 61 mln zł. Wśród najważniejszych zadań zrealizowanych w 2007 roku w zakresie zwiększenia powierzchni magazynowej należy wymienić:

» PMG Wierzchowice – rozpoczęcie procedury przetargowej w związku z wyborem wykonawcy budowy części napowierzchniowej magazynu;

» PMG Kosakowo – podpisanie umowy z wykonawcą na sporządzenie projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę części napowierzchniowej oraz projektu budowlanego i wykonawczego z pozwoleniem na budowę instalacji ługowniczej oraz rurociągu do zrzutu solanki do Zatoki Puckiej. Ponadto podpisanie umowy na dostawę pomp do ługowania oraz umowy z INVESTGAS SA na wykonanie instalacji ługowniczej wraz z rurociągiem do zrzutki solanki;

» PMG Strachocina – podpisanie umowy na sporządzenie projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę części napowierzchniowej oraz zakończenie postępowania przetargowego na wybór wykonawcy odwiertów.

Istniejące i planowane podziemne magazyny gazu

LNG

W perspektywie stale rosnących cen ropy naftowej coraz większym zainteresowaniem na światowym rynku paliw cieszy się skroplony gaz ziemny (LNG). Import LNG do Polski będzie ważnym źródłem pokrycia zwiększonego zapotrzebowania na gaz stanowiąc jeden z elementów strategii dywersyfikacji dostaw gazu.

Przeprowadzone w grudniu 2006 roku studium wykonalności oraz założeń techniczno-ekonomicznych, dotyczących importu LNG do Polski, było dla Zarządu PGNiG podstawą do podjęcia decyzji o lokalizacji terminalu LNG w Świnoujściu. Według założeń, początkowe dostawy gazu z terminalu LNG do sieci mają wynieść około 2,5 mld m³ rocznie, a w zależności od popytu roczna przepustowość terminalu będzie podwyższona do 5,0 mld m³. Docelowa zdolność przeładunkowa terminalu w Świnoujściu ma wynieść 7,5 mld m³. Pierwsze dostawy skroplonego gazu planowane są na 2012 rok.

W roku 2007, w ramach fazy wdrożeniowej projektu budowy terminalu regazyfikacyjnego, zostały wykonane następujące działania:

- » otrzymano od OGP GAZ-SYSTEM SA warunki przyłączenia do sieci przesyłowej oraz prowadzono negocjacje umowy o przyłączenie do sieci gazowej terminalu LNG;
- » powołano spółkę Polskie LNG, której głównym celem jest prowadzenie działalności regazyfikacyjnej, a w szczególności rozładunek, przeładunek i regazyfikacja skroplonego gazu ziemnego w terminalu LNG;
- » podpisano umowę z Biurem Konserwacji Przyrody w Szczecinie na wykonanie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- » podpisano umowę dzierżawy nieruchomości na cele terminalu regazyfikacyjnego LNG z Zarządem Morskich Portów Szczecin i Świnoujście oraz dokonano zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Równoległe z pracami projektowo-wdrożeniowymi prowadzone są działania rozwojowe, których celem jest zawarcie długoterminowego kontraktu na dostawy LNG. Ponadto dużym krokiem w stronę realizacji projektu było podpisanie na początku

2008 roku umowy między Polskie LNG a SNC Lavalin Services Ltd., na mocy której kanadyjska spółka wykona projekt terminalu oraz uzyska pozwolenia na budowę dla planowanej inwestycji. Kontrakt o wartości 26 mln zł powinien zostać wykonany w ciągu dziewięciu miesięcy.

CNG

Gaz ziemny w postaci sprężonej może być wykorzystywany jako paliwo do pojazdów. Za takim zastosowaniem sprężonego gazu ziemnego (CNG) przemawiają względy ekologiczne i opłacalność ekonomiczna. Obecnie na świecie jest około 7,3 mln pojazdów napędzanych CNG, przy czym segment ten rośnie bardzo dynamicznie. W wielu państwach stworzono różnego rodzaju mechanizmy wspierające wykorzystanie gazu ziemnego jako paliwa do pojazdów. Szacuje się, że w Polsce pod koniec 2007 roku było eksploatowanych około 1,3 tys. pojazdów zasilanych sprężonym gazem ziemnym – głównie w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej i wśród prywatnych przewoźników.

Na koniec 2007 roku PGNiG posiadało 28 stacji przystosowanych do tankowania paliwa CNG. W planie inwestycyjnym na 2008 rok przewidziane są środki na budowę kolejnych, nowych stacji. 28 marca 2008 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki podjął decyzję w sprawie zwolnienia PGNiG z obowiązku przekładania do zatwierdzenia taryfy w zakresie CNG, co znacznie ułatwi rozwój tego rynku paliwa.

» Ilość stacji CNG w Polsce w latach 2006–2008

2006	23
2007	28
2008	33

